

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор з науково-методичної
 та навчальної роботи
 _____ О.Б. Жильцов
 « 24 » _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
 ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

напряом підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 Ідентифікаційний код 02136554
 Начальник відділу
 моніторингу якості освіти

Програма № 200-1/18

 (підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20 17 р.

Київ – 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

« ____ » _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

Київ – 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

УДК 39:37.091.212:613.7(477+438)
ББК 74.460

Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів напр. підгот. 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. Л.В. Гаращенко – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017 – 78 с.

Розробник:

Гаращенко Лариса Василівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма обговорена і схвалена засіданням кафедри дошкільної освіти.

Протокол №1 від «06» вересня 2017 року

Завідувач кафедри дошкільної освіти

 Г.В. Беленька

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2017 рік

© Педагогічний інститут, 2017 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	5
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис навчальної дисципліни.....	10
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	11
III. Програма.....	13
<i>Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку.....</i>	<i>13</i>
<i>Змістовий модуль 2. Особливості методики використання засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку.....</i>	<i>20</i>
<i>Змістовий модуль 3. Основні форми роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку.....</i>	<i>26</i>
<i>Змістовий модуль 4. Організація фізичного виховання та оздоровлення в умовах ЗДО.....</i>	<i>31</i>
IV. Навчально-методична картка курсу.....	35
V. Плани семінарських занять.....	
VI. Завдання для самостійної роботи. Карта самостійної роботи студента....	
VII. Система поточного та підсумкового контролю	
VIII. Методи навчання.....	
IX. Методичне забезпечення курсу.....	
X. Рекомендована література.....	
XI. Питання до екзамену.....	

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» спрямована на підготовку кваліфікованих фахівців у галузі дошкільної освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр».

Оволодіння змістовим компонентом навчальної дисципліни забезпечує фахову підготовку до здійснення дієвого впливу на збереження та зміцнення здоров'я дітей, їх фізичний розвиток. Метою цієї підготовки є засвоєння студентами основ професійної діяльності педагога в галузі фізичного виховання дошкільників, оволодіння майбутніми педагогами системою знань в галузі теорії та методики фізичного виховання, практичними вміннями та навичками з організації і проведення активних форм роботи з фізичної культури.

Освітній зміст і виховна спрямованість курсу мають на меті не лише забезпечити кваліфікаційну компетентність майбутніх фахівців у збереженні та зміцненні здоров'я дітей, але й сприяти світоглядному переосмисленню пріоритетності даного напрямку. Фундаментальна, системоутворююча роль у процесі фахової підготовки належить готовності майбутніх вихователів до вирішення завдань фізкультурно-оздоровчого напрямку, адже здоров'я дитини є тією першоосновою, завдяки якій відбувається цілісний розвиток дитини як особистості – і саме цей аспект визначається як головна мета модернізації дошкільної освіти. Підготовка фахівців, які б усвідомлювали пріоритетність фізкультурно-оздоровчої роботи, були переконані у її актуальності і необхідності, а на основі цього виявляли особистісне ставлення до впровадження оздоровчої парадигми в систему освіти, особливо на першій її ланці – у дошкільних навчальних закладах, постає однією із актуальних проблем розвитку вищої освіти сьогодення.

Увесь спектр питань курсу сприяє професійно-практичній підготовці бакалаврів дошкільної освіти до фізкультурно-оздоровчої діяльності в умовах поліпрограмоного простору, запровадження інноваційних оздоровчих технологій, а також спрямований на визнання фізичного виховання як

основи здоров'язбережувального освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі.

Мета викладання навчальної дисципліни: забезпечити кваліфікаційну компетентність майбутніх фахівців у збереженні та зміцненні здоров'я дітей; сприяти світоглядному переосмисленню пріоритетності даного напрямку.

Завдання курсу:

- оволодіння майбутніми педагогами основними поняттями, завданнями та змістом навчальної дисципліни;
- формування стійкого інтересу до навчальної дисципліни; формування педагога дошкільного фаху зі світоглядними позиціями, професійними морально-етичними, оздоровчими поведінковими навичками і особистісними потребами та переконаннями у першочерговості реалізації оздоровчих завдань;
- формування потреби у самоактуалізації, професійному самовдосконаленні та самоосвіті задля компетентного вирішення оздоровчих завдань у галузі дошкільної освіти;
- оволодіння студентами системою знань, фахових умінь і навичок, уміннями їх творчо та оперативно реалізовувати у професійній діяльності задля забезпечення сприятливих передумов для збереження і зміцнення здоров'я дітей, впровадження у систему дошкільної освіти оздоровчої парадигми;
- оволодіння уміннями використовувати в майбутній професійній діяльності доцільні методичні прийоми, різноманітні форми роботи з фізичного виховання, сучасні технології;
- формування практичних умінь і навичок виконання фізичних вправ та проведення різних форм роботи з фізичного виховання; формування практичних професійних умінь з організації та впровадження ефективних оздоровчих технологій;

– формування умінь реалізації доцільних умов навчання, діяльності та відпочинку дітей дошкільного віку задля забезпечення їх гармонійного розвитку та зміцнення здоров'я.

Програмою передбачено проведення лекційних, семінарських та практичних занять, а також самостійної роботи студентів. Паралельно проводяться показові заняття у дошкільному навчальному закладі. Специфіка курсу полягає в тому, що виклад теоретичних положень супроводжується практичним показом фізичних вправ викладачем, демонстрацією перед студентами окремих прийомів методики проведення занять з фізичної культури, ранкової гімнастики, рухливих ігор та інших форм роботи з фізичного виховання. Практичні заняття проводяться у спеціально обладнаному приміщенні (студенти займаються у спортивній формі).

Навчальна дисципліна «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» спрямована на формування фахових компетентностей:

- **здоров'язберезувальні:**
- *усвідомлення* відповідальності за власне здоров'я та здоров'я своїх вихованців;
- *знання* про історико-філософські підходи до питань фізичного виховання, підходи до здоров'я у філософії українських народних традицій; знання психологічного підґрунтя механізмів реалізації здорового способу життя;
- *уміння* приймати оздоровчі рішення для реалізації оздоровчої життєвої позиції особистості на основі реалізації принципів: пізнай себе, створи себе, допоможи собі сам;
- **методичні:**
- *знання* про закономірності розвитку моторики дітей дошкільного віку; знання про особливості реалізації дидактичних принципів, методів і прийомів навчання дітей фізичних вправ із урахуванням етапу формування рухової навички; основні форми роботи з фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку;

– *уміння* оцінювати наявність оптимальних умов для здійснення фізичного виховання дітей; планувати роботу з фізичного виховання, вірно визначати зміст та об'єм рухової діяльності, її місце у розпорядку життєдіяльності дитини на основі індивідуально-диференційованого підходу, врахування стану здоров'я, рівня фізичного розвитку та рухової підготовленості; добирати оптимальні засоби і методи фізичного виховання; регулювати фізичне навантаження, змінюючи кількість вправ, їх дозування, чергування вправ різної інтенсивності, змінюючи умови їх виконання та варіюючи фізкультурне обладнання; забезпечувати відповідність змісту освіти та адекватність методів і засобів виховного впливу віковим особливостям, інтересам та потребам дітей; добирати ефективні засоби впливу на фізичний розвиток дітей доцільні методи і прийоми відповідно до визначених програмових завдань; проводити різні форми роботи з фізичного виховання; організовувати процес життєдіяльності дітей з урахуванням вимог, що ставляться до охорони їхнього життя і здоров'я, індивідуальних особливостей фізичного розвитку; створювати умови для оптимальної рухової діяльності дітей з урахуванням критеріїв оцінки та змісту рухового режиму в різних вікових групах; добирати доцільні засоби формування здоров'язбережувальної компетенції дитини, що полягає в її обізнаності з будовою свого тіла та гігієнічними навичками за його доглядом; з продуктами харчування; основними показниками власного здоров'я; чинниками, що впливають на стан здоров'я; вивчати та аналізувати й узагальнювати результати сучасних наукових досліджень і передового педагогічного досвіду;

– **практично-творчі:**

– *усвідомлення*, що навчають не лише ті норми і правила, які ми озвучуємо, а й наше поведіння у повсякденному житті;

– *знання* про особистісно значущі види діяльності дітей; інноваційні оздоровчі технології;

– *уміння* використовувати за рекомендаціями медичного персоналу засоби профілактики захворювань, впроваджувати ефективні профілактичні та фізкультурно-оздоровчі технології в освітньому процесі дошкільного навчального закладу; урахувати базові можливості дитини та результативність її здобутків; забезпечувати оптимальну реалізацію особистісного потенціалу кожної дитини; забезпечувати відповідність процесу життєдіяльності дітей нормам безпечного та здорового способу життя.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Нормативна	
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		3-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 210		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 год	Освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»	Лекції	
		22 год.	20 год.
		Семінарські	
		20 год.	22 год.
		Самостійна робота	
		42 год.	42 год.
		МКР	
		6 год.	6 год.
		Семестровий контроль:	
		30 год.	
Вид контролю:			
		екзамен	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі			МКР	сем. контр.
лекції		сем.	с.р.			
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 1. Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку	4	2	-	2	-	
Тема 2. Основи здорового способу життя дошкільників. Фізичне здоров'я як системоутворюючий компонент здорового способу життя	4	2	-	2		
Тема 3. Становлення системи фізичного виховання	6	2	-	4		
Тема 4. Морфофункціональне забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку	4	2	-	2		
Тема 5. Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку	6	2	2	2		
Тема 6. Закономірності формування рухових навичок у дітей дошкільного віку	4	2	-	2		
Тема 7. Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку рухових дій	6	-	2	4		
МКР	2				2	
Разом за змістовим модулем 1	36	12	4	18	2	
Змістовий модуль 2. Особливості методики використання засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 8. Гімнастика у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Зміст і методика навчання дітей вправ на шикування і перешикування	6	2	2	2		
Тема 9. Зміст і методика навчання дітей загальнорозвивальних вправ	10	2	2	6		
Тема 10. Методика навчання дітей основних рухів	12	2	4	6		
МКР	2				2	
Тема 11. Рухливі ігри у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку	8	2	2	4		
Тема 12. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру, українських народних рухливих ігор	14	2	6	6		
МКР	2				2	

Разом за змістовим модулем 2	54	10	16	24	4	
Змістовий модуль 3. Основні форми роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку						
Тема 13. Фізичне виховання дітей раннього віку	6	2	-	4		
Тема 14. Фізкультурно-оздоровчі заходи в розпорядку життєдіяльності дітей в умовах ЗДО	10	2	2	6		
Тема 15. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності	10	2	2	6		
МКР	2				2	
Тема 16. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах ЗДО	18	4	6	8		
МКР	2				2	
Разом за змістовим модулем 3	48	10	10	24	4	
Змістовий модуль 4. Організація фізичного виховання та оздоровлення в умовах ЗДО						
Тема 17. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО	14	4	4	6		
МКР	2				2	
Тема 18. Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку	10	2	4	4		
Тема 19. Руховий режим у дошкільному навчальному закладі. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку	12	4	2	6		
Тема 20. Зв'язок сім'ї та закладу дошкільної освіти з питань фізичного виховання дітей дошкільного віку	4	-	2	2		
Разом за змістовим модулем 4	42	10	12	18	2	
Усього годин	210	42	42	84	12	30

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 1

Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку

Зміст курсу і його значення. Структура навчальної дисципліни «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку». Предмет та основні завдання курсу. Характеристика основних понять теорії фізичного виховання. Зв'язок теорії фізичного виховання з іншими науковими дисциплінами. Місце і роль фізичної культури у загальній системі виховання дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: теорія фізичного виховання, методика фізичного виховання, вихідні поняття теорії і методики фізичного виховання, система фізичного виховання.

Література:

1. Богініч О. Л. Оздоровчу ідеологію в життя малят / Ольга Любомирівна Богініч // Дошкіл. виховання. – 2006. – № 7. – С. 7–9.
2. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіл. виховання. – 2012. – № 9. – С. 3–7.
3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
4. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.
5. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку навчально-методичний посібник / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 144 с.

6. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку /Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОШПО, 2010 . – С. 124–148.

7. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Лекція 2

Основи здорового способу життя дошкільників.

Фізичне здоров'я як системоутворюючий компонент

здорового способу життя

Гуманістична спрямованість системи освіти. Упровадження в освітню систему принципу оздоровчої спрямованості освітнього процесу. Організація освітнього процесу дошкільного навчального закладу на основній закономірності побудови навчального процесу – нерозривному зв'язку та тісній взаємозалежності між основними педагогічними категоріями: навчанням, вихованням, розвитком і здоров'ям. Здоров'я як категорія особистісних, суспільних та загальнолюдських цінностей. Види здоров'я. Фактори впливу на стан здоров'я. Необхідність формування у дітей дошкільного віку стійких мотивацій на здоровий спосіб життя і безпечну життєдіяльність.

Основні поняття теми: здоров'я, види здоров'я, здоровий спосіб життя, принцип гуманізації, принцип оздоровчої спрямованості освітнього процесу.

Література:

1. Богініч О. Л. Оздоровчу ідеологію в життя малят / Ольга Любомирівна Богініч // Дошкіль. виховання. –2006.– № 7. – С. 7–9.
2. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіль. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.

3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.

4. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку /Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОШПО, 2010 . – С. 124–148.

Лекція 3

Становлення системи фізичного виховання

Етапи розвитку теорії і методики фізичного виховання. Філософська і педагогічна думка про здоров'я та фізичне виховання в античні часи. Оздоровчі ідеї педагогіки епохи середньовіччя. Наукова і педагогічна думка про здоров'я та фізичне виховання епохи Відродження. Наукова і педагогічна думка про здоров'я та фізичне виховання дітей Нового часу. Наукова і педагогічна думка про здоров'я та фізичне виховання дітей епохи Просвітництва. Наукова і педагогічна думка здоров'я та фізичне виховання дітей (друга половина ХІХ – початок ХХ століття). Напрями досліджень у галузі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку (20-30–50 рр. ХХ століття). Напрями досліджень у галузі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку (50-80 рр. ХХ століття). Напрями досліджень у газузі фізичного виховання дітей дошкільного віку в Україні (кінець ХХ – початок ХХІ століття). Напрями досліджень проблеми здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей дошкільного віку (початок ХХІ століття).

Актуалізація ідеї здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей та оздоровчої спрямованості освітнього процесу в умовах модернізації дошкільної освіти. Витоки ідеї здоров'язбереження у фізичному вихованні. Передумови розвитку ідеї здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Нормативно-правові основи ідеї здоров'язбереження у

фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Науково-методичні основи ідеї здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Пріоритетні напрями фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: етапи розвитку теорії і методики фізичного виховання, основні джерела розвитку теорії фізичного виховання, проблеми теорії фізичного виховання дітей дошкільного віку, здоров'язбережувальна спрямованість фізичного виховання та педагогічного процесу ЗДО.

Література:

1. Беленька Г. В. Здоров'я дитини – від родини / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, М. А. Машовець. – К.: СПД Богданова А. М., 2006. – 220 с.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
3. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Лекція 4

Морфофункціональне забезпечення рухової активності

дітей дошкільного віку

Закономірності фізичного розвитку дітей дошкільного віку: інтенсивність та нерівномірність розвитку основних систем організму у перші шість років життя, інтенсивність фізичного розвитку, висока пластичність та чутливість по відношенню до подразників зовнішнього середовища; напруженість процесів обміну речовин; єдність і взаємозв'язок фізичного та психічного розвитку дітей. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку. Морфофункціональне забезпечення рухової активності дітей. Особливості розвитку опорно-рухової системи. Особливості розвитку серцево-судинної системи. Дихальна система, її зміни з віком. Гігієна дихання. Терморегуляція організму. Функції шкіри у терморегуляційному процесі. Гігієна одягу та взуття.

Основні поняття теми: закономірності фізичного розвитку дитячого організму, опорно-руховий апарат, гіподинамія, постава, серцево-судинна система, органи дихання, життєва ємність легень, терморегуляція.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.
3. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Лекція 5

Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку

Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку. Комплексний підхід до реалізації завдань фізичного виховання дітей. Обумовленість завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку анатомічними і психофізіологічними особливостями їхнього організму.

Характеристика засобів фізичного виховання дошкільників: сили природи (сонце, повітря і води), гігієнічні фактори (розпорядок процесів життєдіяльності, харчування, особиста та громадська гігієна), фізичні вправи. Класифікація фізичних вправ. Оздоровчий потенціал фізичних вправ. Характеристика особливостей розвитку та удосконалення функцій органів і систем дитячого організму в процесі виконання фізичних вправ.

Основні поняття теми: комплексний підхід до реалізації завдань фізичного виховання дітей, цілісний руховий режим, розпорядок життєдіяльності, еколого-природничі фактори, фізичні вправи.

Література:

1. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкільн. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
3. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.
4. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку /Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОШПО, 2010 . – С. 124–148.
5. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Семінар 1

Реалізація завдань з фізичного виховання дітей дошкільного віку. Особливості застосування засобів фізичного виховання у системі роботи з дітьми

Лекція 6

Закономірності формування рухових навичок у дітей дошкільного віку

Поняття про рухові вміння та навички, умови їх формування. Закономірності формування рухових навичок. Етапи формування рухової навички: початкове розучування рухової дії, поглиблене розучування, закріплення та вдосконалення рухових дій. Взаємозв'язок формування рухових навичок та фізичних якостей: швидкості, спритності, витривалості,

сили, гнучкості, окоміру у дітей дошкільного віку. Особливості добірки фізичних вправ для формування фізичних якостей.

Основні поняття теми: рухові вміння та навички, етапи навчання рухових дій, фізичні якості.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 2

Загальні основи навчання дітей дошкільного віку фізичних вправ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 7

Гімнастика у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Зміст і методика навчання дітей вправ на шикування і перешікування

Гімнастика як засіб фізичного виховання дітей дошкільного віку. Загальна характеристика вправ на шикування та перешікування. Види вправ на шикування та перешікування. Методика навчання дітей вправ на шикування та перешікування у різних вікових групах.

Порівняльний аналіз альтернативних програм навчання та виховання дітей дошкільного віку з відповідних розділів.

Основні поняття теми: гімнастика, вправи на шикування та перешікування, методи і прийоми навчання вправ на шикування та перешікування.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 3

**Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку
вправ на шикування і перешікування**

Лекція 8

Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку загальнорозвивальних вправ

Загальна характеристика та класифікація загальнорозвивальних вправ. Зміст і методика навчання загальнорозвивальних вправ дітей різних вікових груп. Правила запису загальнорозвивальних вправ. Вимоги до складання комплексів загальнорозвивальних вправ. Використання предметів. Методи та прийоми навчання загальнорозвивальних вправ у різних вікових групах. Використання загальнорозвивальних вправ у різних формах роботи з фізичного виховання. Порівняльний аналіз альтернативних програм навчання та виховання дітей дошкільного віку з відповідних розділів.

Основні поняття теми: загальнорозвивальні вправи, комплекси загальнорозвивальних вправ, послідовність вправ, методи і прийоми навчання загальнорозвивальних вправ.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 4

Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку загальнорозвивальних вправ.

Лекція 9

Методика навчання дітей дошкільного віку основних рухів

Види основних рухів та їх характеристика (ходьба, біг, лазіння, стрибки, метання, вправи у рівновазі). Техніка основних рухів та її особливості в дошкільному віці. Методика навчання основних рухів дітей різних вікових груп. Використання підготовчих та допоміжних вправ.

Способи організації дітей для виконання основних рухів. Прийоми страхування та попередження травматизму. Ускладнення засобів в різних вікових групах відповідно до вікових можливостей дітей та завдань рухової підготовленості. Порівняльний аналіз альтернативних програм навчання та виховання дітей дошкільного віку з відповідних розділів.

Основні поняття теми: основні рухи, основні рухи, техніка виконання, підготовчі та допоміжні вправи, методи і прийоми навчання.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 5, 6

Основні рухи та методика ознайомлення з ними дітей дошкільного віку

Лекція 10

Рухливі ігри у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку

Характеристика рухливої гри як засобу та методу фізичного виховання дітей. Поняття про рухливу гру. Структура рухливої гри. Класифікація рухливих ігор. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Особливості рухливих ігор для дітей різних вікових груп. Ігрові вправи у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Вплив ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру на зміцнення здоров'я, підвищення рівня рухової підготовленості та формування фізичних якостей. Характеристика ігор з елементами спорту, техніка, тактика, правила.

Види спортивних вправ. Загальна характеристика. Умови для занять спортивними вправами.

Українські народні рухливі ігри як дійовий засіб всебічного розвитку дітей дошкільного віку в умовах національного відродження. Види ігор та їх характеристика: сезонно-обрядові, побутові, ігри-забавлянки, ігри забави, ігри-ловитки.

Використання рухливих ігор в освітньому процесі ЗДО.

Основні поняття теми: рухлива гра, ігрова вправа, структура гри, зміст (сюжет) гри, правила, сюжетні та безсюжетні ігри, атракціони, естафети, ігри з елементами спорту, спортивні вправи, українські народні рухливі ігри.

Література:

1. Андрощук Н.В., Леськів А.Д., Мехоношин С.О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Методичний посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 112 с.
2. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку / О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.
3. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126с.
4. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
5. Вільчковський Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку . – К.: Радянська школа, 1989. – 176 с.

Семінар 7

Рухливі ігри та ігрові вправи у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку

Лекція 11

Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру, українських народних рухливих ігор

Ускладнення та варіативність рухливих ігор. Підготовка вихователя та підготовка дітей до рухливої гри. Методика проведення рухливої гри в різних вікових групах. Особливості організації і керівництва рухливою грою: пояснення змісту та правил гри, прийоми розподілу ролей у грі, регулювання фізичного навантаження, підведення підсумків та оцінка діяльності дітей. Особливості методики проведення українських народних рухливих ігор.

Особливості методики навчання дітей ігор з елементами спорту. Етапи навчання дітей дошкільного віку ігор з елементами спорту. Етапи навчання дітей дошкільного віку вправ спортивного характеру. Правила поведінки дітей та попередження травматизму.

Особливості методики проведення українських народних рухливих ігор. Використання малих фольклорних жанрів під час проведення народних рухливих ігор. Ознайомлення дітей з народними атрибутами до ігор.

Основні поняття теми: варіативність ігор, етапи ознайомлення з новою грою, методи і прийоми проведення гри, безпосереднє та опосередковане керівництво рухливою грою, етапи навчання, правила, малі фольклорні жанри, фізичне навантаження.

Література:

1. Андрощук Н.В., Леськів А.Д., Мехоношин С.О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Методичний посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 112 с.
2. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку / О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.
3. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126с.

4. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
5. Вільчковський Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку . – К.: Радянська школа, 1989. – 176 с.

Семінар 8, 9, 10

Методика проведення рухливих ігор, методика навчання ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру, особливості використання у педагогічному процесі українських народних рухливих ігор

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ОСНОВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 12

Фізичне виховання дітей раннього віку

Специфіка завдань і засобів фізичного виховання та оздоровлення дітей раннього віку. Загальна характеристика фізичних вправ для дітей другого та третього року життя. Форми роботи з фізичного виховання дітей раннього віку. Характеристика основних рухів та загальнорозвивальних вправ для дітей другого та третього року життя. Особливості навчання основних рухів та загальнорозвивальних вправ дітей другого та третього року життя. Методика проведення ігрових вправ та рухливих ігор з дітьми другого та третього року життя. Забезпечення рухової активності дітей раннього віку. Зміст і методика проведення занять з розвитку рухів з дітьми другого життя. Методика проведення занять з фізичної культури з дітьми третього року життя. Організація самостійної рухової діяльності для дітей раннього віку.

Основні поняття теми: анатомо-фізіологічні особливості, активні, пасивні, активно-пасивні вправи, рефлекторні вправи, прийоми масажу.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Беленька Г. В. Здоров'я дитини – від родини / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, М. А. Машовець. – К.: СПД Богданова А. М., 2006. – 220 с.

Лекція 13

Фізкультурно-оздоровчі заходи в розпорядку життєдіяльності дітей в умовах ЗДО

Види фізкультурно-оздоровчих заходів. Значення ранкової гімнастики. Структура і зміст ранкової гімнастики. Вимоги до підбору вправ залежно від місця проведення. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах.

Значення, види і структура гімнастики після сну. Місце проведення, одяг дітей.

Обґрунтування необхідності проведення малих форм активного відпочинку. Вимоги до підбору вправ для фізкультхвилинки. Зміст фізкультурних пауз. Варіанти проведення фізкультхвилинки та фізкультпауз.

Значення загартування для фізичного розвитку дітей. Принципи загартування. Види загартувальних процедур.

Основні поняття теми: ранкова гімнастика, гімнастика після сну, гімнастика «пробудження», формування постави, профілактика плоскостопості, фізкультхвилинки, фізкультпаузи.

Література:

1. Богініч О.Л. Оздоровча педагогіка. // Дошкільне виховання. – 2002. – №7. – с. 18-19.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
3. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Семінар 11

Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів.

Лекція 14

Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності в умовах ЗДО

Характеристика активних форм роботи з фізичного виховання: піші переходи та прогулянки за межі дошкільного навчального закладу, фізкультурні розваги та свята, дні здоров'я. Організація та методика проведення піших переходів і прогулянок за межі дошкільного навчального закладу.

Фізкультурні розваги у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Варіанти фізкультурних розваг для дітей молодшого і старшого дошкільного віку. Фізкультурні свята у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Організація та проведення фізкультурних свят в дошкільному навчальному закладі. Дні здоров'я у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Зміст, організація дітей.

Індивідуальна робота з дітьми з фізичного виховання, її мета, зміст, організація, методика проведення. Організація самостійної рухової діяльності дітей дошкільного віку. Керівництво самостійною руховою діяльністю з боку вихователя. Рухлива гра як самостійна форма роботи для підвищення рухової активності дітей.

Основні поняття теми: активні форми роботи з фізичного виховання, індивідуальна робота, самостійна рухова діяльність.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

Семінар 15

Активізація рухового режиму в повсякденній життєдіяльності

Лекція 15,16

Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах ЗДО

Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання. Типи занять. Обґрунтування типової структури заняття з фізичної культури.

Способи організації дітей на занятті з фізичної культури. Моторна щільність фізкультурного заняття. Шляхи регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень на фізкультурних заняттях.

Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах.

Особливості організації та методики проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах на повітрі. Варіанти проведення фізкультурних занять на повітрі.

Основні поняття теми: заняття з фізичної культури, типи занять, структура заняття, моторна щільність, способи організації.

Література:

1. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіль. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.
2. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку /Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти :

монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОППО, 2010 . – С. 124–148.

3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.

4. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.

5. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.

6. Гаращенко Л. В. До проблеми здоров'язбереження у фізичному вихованні дітей дошкільного віку: фізична культура на повітрі / Лариса Василівна Гаращенко // Дошкільн. виховання. – 2012. – № 5. – С. 28–31.

7. Гаращенко Л. В. Способи організації дітей на фізкультурному занятті: здоров'язбережувальний підхід / Лариса Василівна Гаращенко // Дошкільн. виховання. – 2014. – № 3. – С. 25–29.

8. Гаращенко Л. В. Заняття з фізичної культури у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку // Дошкільна освіта: теоретико-методичний аспект: [навч.-метод. посіб.] / За загальною редакцією Н.В. Кудикіної – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2001. – С. 172-183;

Семінар 13, 14, 15

Організація та проведення занять з фізичної культури для дітей дошкільного віку

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ В УМОВАХ ЗДО

Лекція 17, 18

Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО

Значення планування та обліку роботи для організації фізичного виховання дітей дошкільного віку. Основні вимоги до планування. Види планування. Річний план роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей. Реалізація дидактичних принципів при розподілі програмового матеріалу у перспективному плані. Оперативне планування роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей. Облік роботи з фізичного виховання. Види обліку: попередній, поточний, рубіжний.

Основні поняття теми: річний план, календарний план, план-графік, облік роботи, план-конспект заняття з фізичної культури, прогнозування здоров'я, фізичного, рухового розвитку, рубіжні зрізи.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.
3. Долинна О., Низьковська О. Рекомендації щодо календарно-тематичного планування навчально-виховного процесу у ДНЗ Дитячий садок: управління / Упоряд. Т.Вороніна. – 2-ге вид., без змін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с. – (Б-ка «Шк. світу»).
4. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільному навчальному закладі: Інструктивно-методичні рекомендації // Дошкільне виховання. – 2016. – №10. – с. 5-7.

Семінар 16, 17

Планування та облік роботи з фізичного виховання

Лекція 19

Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку

Проведення лікарсько-педагогічного контролю за системою фізичного виховання та оздоровлення в ЗДО. Види контролю за системою фізичного виховання в ЗДО. Методика діагностики рухової підготовленості та стану здоров'я дітей дошкільного віку. Методика визначення рівня фізичного навантаження на дітей у процесі виконання рухових дій. Метод пульсометрії.

Основні поняття теми: лікарсько-педагогічний контроль, групи здоров'я, метод пульсометрії, метод хронометрування.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко. – Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.
3. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.

Семінар 18, 19

Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку

Лекція 20, 21

**Руховий режим у дошкільному навчальному закладі.
Інноваційні технології у системі фізичного виховання
та оздоровлення дітей дошкільного віку**

Поняття «рухова активність». Види рухової активності: цілеспрямована та довільна. Якісна та кількісна характеристика рухової активності дітей. Дослідження проблеми рухової активності дітей дошкільного віку. Поняття про активний та пасивний руховий режим. Ознаки пасивного рухового режиму. Наслідки пасивного рухового режиму. Значення рухового режиму для організації фізичного виховання та прогнозування здоров'я, фізичного розвитку, рухової підготовленості дітей дошкільного віку в ДНЗ.

Шляхи оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку на заняттях з фізичної культури. Шляхи оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку під час різних форм роботи з фізичного виховання у повсякденному житті. Вплив гри на підвищення рухової активності дошкільників на заняттях з фізичного виховання та у повсякденному житті.

Інноваційні технології у фізичному вихованні та оздоровленні дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: руховий режим, довільна та цілеспрямована рухова активність, пасивний руховий режим, активний руховий режим, форми роботи з фізичного виховання, інноваційні технології.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.
3. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.

**Умови реалізації принципу оздоровчої спрямованості
освітнього процесу ЗДО**

Семінар 21

Проблеми фізичної підготовки дошкільників до навчання у школі

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА КУРСУ

Разом: 210 год, лекції – 42 год, сем. – 42 год., СР – 84 год, МК – 12 год.

Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II									
Лекції	1 1б.	2 1б.	3 1б.	4 1б.	5 1б.	6 1б.	7 1б.	8 1б.	9 1б.	10 1б.	11 1б.				
Теми лекцій	Предмет МФВ					Основи ЗСЖ дошкільників здорового способу життя									
семінарські	Становлення системи фізичного виховання					Морфофункціональне забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку									
Теми семінар. занять	Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку					Закономірності формування рухових навичок у дітей дошкільного віку									
СР	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5				
МК	25					25					25				
	Реалізація завдань фізичного виховання					Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку рухових дій					Зміст і методика навчання дітей вправ на шикування і перешікування				
	1 11 6					2 11 6					3 11 6				
	Зміст і методика навчання дітей загальнорозвивальних вправ					Методика навчання дітей основних рухів					Рухливі ігри у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку				
	4 11 6					5, 6 22 6					7 11 6				
	Методика навчання дітей основних рухів					Рухливі ігри у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку					Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру, українських народних рухливих ігор				
	5, 6 22 6					8, 9, 10 33 6									

Модулі	Змістовий модуль III				Змістовий модуль IV			
Лекції	12 1 б.	13 1 б.	14 1 б.	15, 16 2 б.	17, 18 2 б.	19 1 б.	20, 21 2 б.	
Темати лекцій	Фізичне виховання дітей раннього віку	Фізкультурно-оздоровчі заходи в розпорядку життєдіяльності дітей в умовах ЗДО	Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності	Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання	Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО	Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку	Руховий режим у дошкільному навчальному закладі. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку	Зв'язок сім'ї та закладу дошкільної освіти з питань фізичного виховання дітей дошкільного віку
Темати семінар. занять		Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів	Активізація рухового режиму в повсякденній життєдіяльності	Організація та проведення фізкультурних занять	Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО	Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку	Умови реалізації принципу оздоровчої спрямованості освітнього процесу ЗДО	Проблеми фізичної підготовки дошкільників до навчання у школі
СР	5	5	5	5	5	5	5	5
МК	25	25			25	25		
Іспит 40	Коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – 502 : 60 = 8,4							

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінарське заняття 1

Тема: Реалізація завдань з фізичного виховання дітей дошкільного віку. Особливості застосування засобів фізичного виховання у системі роботи з дітьми

План заняття:

1. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку.
2. Характеристика оздоровчих завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.
3. Характеристика освітніх завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.
4. Характеристика виховних завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.
5. Характеристика засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум / К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

2. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семинар 2

Тема: Загальні основи навчання дітей дошкільного віку фізичних вправ

План заняття:

1. Етапи навчання дітей рухових дій: початкове розучування рухової дії; поглиблене розучування; закріплення та удосконалення рухових дій.
2. Співвідношення методів і прийомів на різних етапах навчання дітей рухів.
3. Специфіка реалізації принципів навчання у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.
4. Перевірка виконання самостійної роботи.
5. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум / К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

2. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінар 3

Тема: Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку вправ на шиккування і перешикування

План заняття:

1. Порівняльний аналіз альтернативних програм навчання та виховання дітей дошкільного віку з відповідних розділів.
2. Зміст і методика навчання дітей молодшого дошкільного віку вправ на шиккування і перешикування.
3. Зміст і методика навчання дітей середнього дошкільного віку вправ на шиккування і перешикування.
4. Зміст і методика навчання дітей старшого дошкільного віку вправ на шиккування і перешикування.
5. Перевірка виконання самостійної роботи.
6. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

2. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум / К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.
3. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семинар 4

Тема: Зміст і методика навчання дітей дошкільного віку загальнорозвивальних вправ

План заняття:

1. Порівняльний аналіз альтернативних програм навчання та виховання дітей дошкільного віку з відповідних розділів.
2. Зміст і методика навчання дітей молодшого дошкільного віку загальнорозвивальних вправ.
3. Зміст і методика навчання дітей середнього дошкільного віку загальнорозвивальних вправ.
4. Зміст і методика навчання дітей старшого дошкільного віку загальнорозвивальних вправ.
5. Практичне проведення комплексів загальнорозвивальних вправ для однієї з вікових груп. Аналіз проведення за визначеними критеріями: відповідність підбору вправ віку дітей; дотримання кількості і дозування вправ у комплексі; дотримання послідовності вправ у комплексі; чи впливає даний комплекс на розвиток основних груп м'язів, дрібних м'язів; підбір предметів для вправ, способи їх роздачі та збору залежно від вікової групи; підготовка до виконання вправ: організація дітей, шикування, перешикування; послідовність навчання: назва вправи, показ, пояснення, методичні вказівки до початку, закінчення вправи, під час виконання вправи, рахунок, темп виконання; відповідність прийомів навчання віку дітей та етапу навчання; попередження та виправлення помилок; керівництво вихователем виконанням вправ відповідно віку дітей. Здійснення індивідуального підходу.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

2. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум / К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.
3. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 5, 6

Тема: Основні рухи та методика ознайомлення з ними дітей дошкільного віку

План заняття:

1. Особливості виконання основних рухів дітьми дошкільного віку.
2. Підготовчі вправи до метання, стрибків.
3. Елементи техніки стрибків, метання.
4. Типові помилки дітей при виконанні основних рухів.
5. Методика навчання основних рухів у різних вікових групах.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

2. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.
3. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 7

Тема: Рухливі ігри та ігрові вправи у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку

План заняття:

1. Особливості застосування рухливих ігор та ігрових вправ у педагогічному процесі ЗДО.
2. Особливості використання українських народних рухливих ігор у педагогічному процесі дошкільного навчального закладу.
3. Вплив гри на підвищення рухової активності дошкільників на заняттях з фізичної культури та на прогулянці.
4. Особливості методики проведення рухливої гри в різних вікових групах.
5. Перевірка виконання самостійної роботи.
6. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126с.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.

Додаткова:

3. Вільчковський Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку . – К.: Радянська школа, 1989. – 176 с.
4. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Семінар 8, 9, 10

Тема: Методика проведення рухливих ігор, методика навчання ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру, особливості використання у педагогічному процесі українських народних рухливих ігор

План заняття

I. Виконання практичної роботи.

Практичне проведення рухливих ігор для дітей молодшого та старшого дошкільного віку. Аналіз проведення рухливої гри в молодшій групі, середній групі, старшій групі за визначеними критеріями: доцільність прийомів збору дітей на гру; доцільність прийомів створення ситуативного інтересу до гри; доступність, емоційність, чіткість, послідовність пояснення змісту гри; доцільність прийомів закріплення правил гри залежно від віку та етапу ознайомлення з грою; доцільність прийомів вибору ведучого; безпосереднє керівництво грою (емоційність виконання ролі, ігрових дій, чіткість вказівок, керівна роль у зміні ведучих), опосередковане керівництво (своєчасність подачі сигналів, чіткість вказівок, контроль за якістю виконання рухів, дотримання правил, контроль за зміною ведучих); правильність підсумку гри.

II. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126 с.
2. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку / О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.
3. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Андросук Н.В., Леськів А.Д., Мехоношин С.О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Методичний посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 112 с.

2. Вільчковський Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку . – К.: Радянська школа, 1989. – 176 с.
3. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.
4. Гаращенко Л. В. Картоотека рухливих ігор / Лариса Василівна Гаращенко // Методична скарбничка вихователя. – 2016. – № 6. – С. 20–32.
5. Гаращенко Л. В. Картоотека рухливих ігор / Лариса Василівна Гаращенко // Методична скарбничка вихователя. – 2016. – № 7. – С. 34–37.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ОСНОВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінар 11, 12

Тема: Організація та проведення занять з фізичної культури для дітей дошкільного віку

План заняття:

1. Фізкультурні заняття у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Обґрунтування типової структури фізкультурного заняття в залі та на повітрі.
3. Типи фізкультурних занять.
4. Способи організації дітей для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури.
5. Шляхи підвищення рухової активності на занятті з фізичної культури.
6. Проведення фрагментів занять з фізичної культури для дітей молодшого та старшого дошкільного віку. Аналіз фрагментів занять за критеріями:

Підготовча частина: послідовність різних видів ходьби та бігу, темп виконання, дозування, відповідність прийомів віку, підготовленості дітей, етапу навчання; комплекс загальнорозвивальних вправ (якість показу, пояснення, вказівок, доцільність прийомів навчання вправ, послідовність, дозування вправ, кількість у комплексі);

Основна частина: основні рухи (підбір рухів залежно від їх складності, етапу навчання, якість показу та пояснення, доцільність прийомів навчання під час виконання дітьми рухів, доцільність способів організації дітей; рухлива гра (прийоми створення ситуативного інтересу до гри, доступність, емоційність, чіткість, послідовність пояснення змісту гри, доцільність прийомів закріплення гри віку та етапу ознайомлення з грою, доцільність прийомів вибору ведучого, безпосереднє керівництво грою (емоційність виконання ролі, ігрових дій, чіткість вказівок, керівна роль у зміні ведучих), опосередковане керівництво (своєчасність подачі сигналів, чіткість вказівок, контроль за якістю виконання рухів, дотримання правил, контроль за зміною ведучих);

Заклучна частина: регулювання фізичного навантаження (відповідність вправ та ігор на відновлення дихання типу заняття, віку дітей, емоційність, уміння володіти голосом), підсумок заняття.

7. Перевірка виконання самостійної роботи.

8. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.

2. Гаращенко Л. В. Заняття з фізичної культури ігрового типу для дошкільнят: [методичний посібник для педагогів дошкільних закладів]. – К.: Славутич-Дельфін, 2009. – 76 с.

3. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Семінар 13

Тема: Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів

План заняття:

1. Роль вихователя в організації ранкової гімнастики у приміщенні та на повітрі.
2. Особливості організації та проведення різних видів гімнастики після сну.
3. Основні вимоги до вибору вправ для фізкультхвилинок.
4. Зміст та організація відпочинку між заняттями.
5. Презентація фрагментів ранкової гімнастики, гімнастики після сну.
6. Аналіз фрагментів ранкової гімнастики за критеріями: підбір вправ, їх послідовність, дозування; різноманітність вихідних положень; використання прийомів навчання; доцільне використання методичних вказівок; види ходьби, їх доцільність; наявність вправ на дихання; використання малорухливої гри; доцільні прийоми керівництва залежно від вікової групи; уміння підтримати інтерес, темп проведення, емоційність, увагу; чи був здійснений оздоровчо-зміцнювальний вплив вправ на дитячий організм; чи була досягнута основна мета ранкової гімнастики – особливим чином організоване спілкування дітей у процесі рухової діяльності, підвищення емоційного тону як результат м'язової радості від рухів у колективі ровесників, зняття психологічної напруги від розставання із батьками, концентрація уваги, покращення поведінки.
7. Аналіз фрагментів гімнастики після сну за критеріями: використання видів ходьби та бігу для профілактики плоскостопості; доцільність підбору спеціальних загальнорозвивальних вправ для постави та стопи, їх кількість, дозування; проведення вправ з різних вихідних положень, зокрема, з положення лежачи, сидячи, що зменшують навантаження на хребет, їх кількість, дозування; доцільність підбору вправ на дихання; використання різноманітних прийомів проведення вправ та рухів (якість показу та пояснення; чи була досягнута основна мета гімнастики після сну – профілактика плоскостопості, формування правильної постави).
8. Перевірка виконання самостійної роботи.
9. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О.Л. Оздоровча педагогіка. // Дошкільне виховання. – 2002. – №7. – с.

2. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Вільчковський Е.С. Ранкова гімнастика дошкільників під музику. – К., 1989. – 134 с.

2. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Семинар 14

Тема: Активізація рухового режиму в повсякденній життєдіяльності

План заняття:

1. Фізкультурні розваги та свята у системі фізичного виховання в ЗДО.
2. Піші переходи у системі фізичного виховання.
3. Дні здоров'я у системі фізичного виховання.
4. Індивідуальна робота з фізичного виховання в ЗДО.
5. Самостійна рухова діяльність дітей дошкільного віку.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

Додаткова:

3. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Семинар 15

Тема: Особливості застосування засобів фізичного виховання у системі роботи з дітьми раннього віку

План заняття:

1. Особливості методики проведення ігрових вправ та рухливих ігор для дітей другого і третього року життя.
2. Зміст і методика проведення занять з розвитку рухів для дітей другого року життя.
3. Методика проведення занять з розвитку рухів для дітей третього року життя.
4. Організація самостійної рухової діяльності дітей другого і третього року життя.
5. Перевірка виконання самостійної роботи.
6. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

Додаткова:

3. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

4.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4
ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА
ОЗДОРОВЛЕННЯ В УМОВАХ ЗДО

Семінар 16, 17

Тема: Планування та облік роботи з фізичного виховання

План заняття:

1. Підбір основних рухів для основної частини фізкультурного заняття.
2. Складання комплексів загальнорозвивальних вправ для підготовчої частини фізкультурного заняття.
3. Планування фізкультурно-оздоровчих заходів у розпорядку дня.
4. Планування піших переходів.
5. Аналіз сценаріїв фізкультурних свят.
6. Планування та аналіз проведення Днів здоров'я.
7. Планування фізкультурних розваг.
8. Планування індивідуальної роботи.
9. Планування рухливих ігор упродовж дня.
10. Перевірка виконання самостійної роботи.
11. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

2. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Семінар 18, 19

Тема: Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку

План заняття:

1. Технологія визначення моторної щільності заняття з фізичної культури.
Метод хронометрування.
2. Визначення фізіологічного навантаження на організм дитини в процесі заняття з фізичної культури. Метод пульсометрії.
3. Складання протоколу хронометрування щільності заняття з фізичної культури.
4. Перевірка виконання самостійної роботи.
5. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

Додаткова:

3. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Семинар 20

Тема: Умови реалізації принципу оздоровчої спрямованості освітнього процесу ЗДО

План заняття:

1. Організація процесу життєдіяльності дітей з урахуванням вимог, що ставляться до охорони їхнього життя та здоров'я, індивідуальних особливостей фізичного розвитку.
2. Відповідність змісту освіти та адекватність методів і засобів виховного впливу віковим особливостям, інтересам та потребам дошкільнят.
3. Розвиток самоцінних форм активності дітей.
4. Застосування варіативних ефективних профілактичних та фізкультурно-оздоровчих технологій в освітньому процесі.
5. Мотиви активізації рухової діяльності дітей дошкільного віку.
6. Професійна компетентність педагога.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіл. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.
2. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.
3. Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

Додаткова:

4. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

Семинар 21

Тема: Проблеми фізичної підготовки дошкільників до навчання у школі

План заняття:

1. Забезпечення оздоровчої та розвивальної функції фізичної освіти в умовах ЗДО.
2. Показники фізичної готовності як однієї із складових готовності дошкільника до навчання у школі.
3. Основні вимоги до організації освітньо-виховної роботи з дітьми в умовах ЗДО.
4. Перевірка виконання самостійної роботи.
5. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіль. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.
2. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку /Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОШПО, 2010 . – С. 124–148.
3. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.
4. Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

Додаткова:

5. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 1: Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Тезування статті О. Богініч «Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» // Дошкіл. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3-7.

Тезування статті Богініч О. Л. Оздоровчу ідеологію в життя малят / Ольга Любомирівна Богініч // Дошкіл. виховання. –2006.– № 7. – С. 7–9.

Тема 2. Основи здорового способу життя дошкільників. Фізичне здоров'я як системоутворюючий компонент здорового способу життя

1. Розкрийте цілісність здоров'я людини та представте результати у візуальній формі (схема, модель, рисунок тощо).

2. Визначте основні показники та механізми формування повноцінного фізичного здоров'я та представте результати у візуальній формі (схема, модель, рисунок тощо).

Тема 3. Становлення системи фізичного виховання

1. Розкрийте сутність основних принципів системи фізичного виховання дітей дошкільного віку: *оздоровчої спрямованості фізичного виховання, принципу гармонійного розвитку особистості, принципу співробітництва* (у вигляді таблиці):

Специфічні принципи фізичного виховання	Сутність принципу
---	-------------------

--	--

2. Сформулюйте педагогічні максими (правило, принцип, що виражає певну моральну вимогу, логічний чи етичний принцип), які відображають підходи до здоров'я у філософії українських народних традицій, дотримуючись хронологічної послідовності.

Етапи суспільного розвитку	Максима

Тема 4. Морфофункціональне забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку

Складіть пам'ятку (10 позицій) щодо особливостей розвитку опорно-рухової, дихальної, нервової, серцево-судинної та ін. систем організму дітей дошкільного віку (за вибором).

Тема 5. Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку

1. Конкретизуйте запропоновані завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку (у таблиці):

Завдання фізичного виховання	Що це означає?
Зміцнення здоров'я дитини	
Засвоєння гімнастичної та просторової термінології	

Набуття знань про фізичну культуру	
Формування моральних основ особистості	
Уміння раціонально використовувати фізичні вправи у самостійній руховій діяльності	

2. Розкрийте оздоровчий потенціал фізичних вправ та представте результати власних міркувань у візуальній формі (схема, рисунок, модель, таблиця тощо).

Тема 6. Закономірності формування рухових навичок у дітей дошкільного віку

Розробіть і запишіть 2 педагогічні ситуації про рухове уміння та рухову навичку.

Тема 7. Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку рухових дій

Заповніть таблицю про співвідношення методів і прийомів навчання дітей фізичних вправ на різних етапах формування рухової навички:

Етап навчання руху	Методи і прийоми навчання
Навчання стрибків у довжину з місця – III етап (старша група)	
Навчання кидання м'яча один одному способом від грудей у довжину з місця – I етап (старша група)	
Навчання лазінню по драбині – III етап (старша група)	

Навчання метанню у ціль – I етап (середня група)	
Навчання стрибків у довжину з місця – I етап (середня група)	
Навчання ходьби по лаві, руки за головою – I етап (старша група)	
Навчання шикування у шеренгу – I етап (середня група)	
Навчання ходьби змієюю між кубиками – II етап (II молодша група)	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 8. Гімнастика у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Зміст і методика навчання дітей вправ на шикування і перешиккування

Запишіть правила подачі команд і розпоряджень під час виконання дітьми вправ на шикування і перешиккування (у таблиці).

Вправи на шикування і перешиккування	Команди і розпорядження
Шикування в колону – III етап (старша група)	
Шикування в шеренгу – I етап (старша група)	
Перешиккування із колони по-одному в колону по три –	

I етап (старша група)	
Шикування у коло – I етап (друга молодша група)	
Перешикуння у три колони за ланковими – II етап (середня група)	
Шикування у шеренгу – I етап (середня група)	
Перешикуння із колони по-одному в колону по два способом зведення і розведення - I етап (старша група)	
Перешикуння і однієї шеренги у дві шеренги на місці - I етап (старша група)	

Тема 9. Зміст і методика навчання дітей загальнорозвивальних вправ

Складіть комплекси загальнорозвивальних вправ для дітей другої молодшої, середньої, старшої груп: з предметами (3 комплекси), сюжетного характеру (3 комплекси).

Тема 10. Методика навчання дітей основних рухів

Складіть опис (детальний) техніки виконання основного руху для I етапу навчання дітей рухових дій (у таблиці).

Вид основного руху	Опис вправи дітям
Ходьба з високим підніманням колін (друга молодша група)	
Ходьба з високим підніманням колін (старша	

група)	
Біг зі зміною напрямку (II молодша група)	
Біг зі зміною напрямку (старша група)	
Повзання по лаві на карачках (старша група)	
Підлізання під дугою боком (середня група)	
Відбивання м'яча від підлоги (старша група)	
Стрибки у довжину з місця (середня група)	
Стрибки з лави (старша група)	
Метання мішечків у горизонтальну ціль (старша група)	
Ходьба приставним кроком боком (середня група)	

Тема 11. Рухливі ігри у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку

1. Зробіть добірку рухливих ігор:

- сюжетного характеру (по три гри для кожної вікової групи);
- безсюжетного характеру (по три гри для кожної вікової групи);
- малої рухливості (по одній грі для кожної вікової групи);
- українських народних рухливих ігор (по три гри для кожної вікової групи);
- естафет (шість ігор для старшої групи);
- атракціонів (по три гри для кожної вікової групи);
- змагань (три гри для старшої групи).

2. Зробіть добірку фізичних вправ (6-7 вправ) для допоміжного етапу ознайомлення дошкільників з іграми та вправами спортивного характеру (гра чи вправа за вибором).

Тема 12. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру, українських народних рухливих ігор

1. Складіть план-конспект проведення сюжетної рухливої гри для дітей другої молодшої, середньої та старшої груп.
2. Складіть план-конспект проведення естафети для дітей старшої групи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ОСНОВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 13. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах ЗДО.

1. Складіть план заняття з фізичної культури мішаного типу для дітей другої молодшої, середньої, старшої групи.
2. Складіть план заняття з фізичної культури сюжетного типу для дітей другої молодшої групи.
3. Складіть план заняття з фізичної культури ігрового типу для дітей середньої групи.

Тема 14. Фізкультурно-оздоровчі заходи в розпорядку життєдіяльності дітей в умовах ЗДО

1. Складіть план ранкової гімнастики для дітей другої молодшої, середньої та старшої груп.
2. Складіть план гімнастики після сну для дітей другої молодшої, середньої та старшої груп.

Тема 15. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності

Складіть план фізкультурної розваги «Веселі старти» для дітей старшої групи.

Тема 16. Фізичне виховання дітей раннього віку

Складіть план заняття з розвитку рухів для дітей 2-го життя (варіант за вибором).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ В УМОВАХ ЗДО

Тема 17. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО

Складіть перспективний план занять з фізичної культури на 2 тижні за орієнтовним зразком:

	понеділок	вівторок	серeda	четвер	п'ятниця
мішаного типу (в залі, на повітрі)	Тема: основні рухи, рухлива гра.				

сюжетного типу (в залі, на повітрі)	Тема: (сюжетна назва): основні рухи, рухлива гра.				
ігрового типу (в залі, на повітрі)	Тема: назви рухливих ігор.				

Тема 18. Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку

Проведіть дослідження (міні-групою) з теми «Діагностика рівня фізичної підготовленості дітей старшого дошкільного віку» та представте результати у вигляді протоколу обстеження стрибка, метання, лазіння у дитини старшої групи (один із рухів – за вибором студента) за зразком:

Обстеження стрибка в довжину з місця:

Прізвище, імя дитини	Довжина стрибка (3 спроби)	Якісні показники				
		В.п.	Замах	Поштовх	Приземлення	примітка

Тема 19. Руховий режим у дошкільному навчальному закладі. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку.

Розробіть модель рухового режиму на місяць для однієї з вікових груп за зразком:

Форми роботи з фізичного виховання, оздоровчі заходи	Скільки разів на тиждень, місяць, рік	Тривалість	Місце проведення	Місце у розпорядку дня	Підготував роботу	Хто проводить
1. РГ						
2.						

Тема 20. Зв'язок сім'ї та закладу дошкільної освіти з питань фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Складіть анкету для батьків з питань фізичного розвитку та оздоровлення дітей раннього та дошкільного віку (не менше 10 питань).

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Теми курсу	Акад. контроль	Бали
1.	ЗМ 1. Тема 1. Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку (2 год)	практичне	5
2.	Тема 2. Основи здорового способу життя дошкільників. Фізичне здоров'я як системоутворюючий компонент здорового способу життя (2 год)	практичне	5
3.	Тема 3. Становлення системи фізичного виховання (4 год)	практичне	5
4.	Тема 4. Морфофункціональне забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку (2 год)	практичне	5
5.	Тема 5. Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку (2 год)	практичне, екзамен	5
6.	Тема 6. Закономірності формування рухових навичок у дітей дошкільного віку (2 год)	практичне, екзамен	5
7.	Тема 7. Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку рухових дій (4 год)	практичне, екзамен	5
8.	ЗМ 2. Тема 8. Гімнастика у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Зміст і методика навчання дітей вправ на шикування і перешикування (2 год)	практичне, екзамен	5
9.	Тема 9. Зміст і методика навчання дітей загальнорозвивальних вправ (6 год)	практичне, екзамен	5
10.	Тема 10. Методика навчання дітей основних рухів (6 год)	практичне, екзамен	5
11.	Тема 11. Рухливі ігри у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку (4 год)	практичне, екзамен	5
12.	Тема 12. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру, українських народних рухливих ігор (6 год)	практичне, екзамен	5
13.	ЗМ 3. Тема 13. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах ЗДО (8 год)	практичне, екзамен	5
14.	Тема 14. Фізкультурно-оздоровчі заходи в розпорядку життєдіяльності дітей в умовах ЗДО (6 год)	практичне, екзамен	5
15.	Тема 15. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності (6 год)	практичне, екзамен	5
16.	Тема 16. Фізичне виховання дітей раннього віку (4 год)	практичне, екзамен	5
17.	ЗМ 4. Тема 17. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ЗДО (6 год)	практичне,	5

	год)	екзамен	
18.	Тема 18. Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку (4 год)	практичне, екзамен	5
19.	Тема 19. Руховий режим у дошкільному навчальному закладі. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку (6 год)	практичне, екзамен	5
20.	Тема 20. Зв'язок сім'ї та закладу дошкільної освіти з питань фізичного виховання дітей дошкільного віку (2 год)	практичне, екзамен	5
	Разом: 84		100

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно навчально-методичної карти, де зазначені види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну чотирибальну та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	21	21
2.	Відвідування семінарськихзанять	1	21	21
3.	Робота на семінарському	10	21	210
4.	Самостійна робота	5	20	100
5.	МК	25	6	150
6.	Максимальна кількість балів			
	Екзамен			40

Коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – $502 : 60 = 8,4$

Розподіл балів, що отримують студенти за вивчення тем модулів

Поточне оцінювання та самостійна робота																			
ЗМ 1							ЗМ 2					ЗМ 3				ЗМ 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20
6	6	6	6	17	6	16	17	17	28	17	39	29	17	17	17	29	28	18	16
МКР 25									МК 25	МК 25	МК 25	МК 25			МК 25				
Іспит 40																			
Максимальна кількість балів (без екзамену) – 502; коефіцієнт – 8,4																			

**Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки
ECTS**

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«задовільно»	E
69 – 74		D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

Підсумкова кількість балів (max – 60)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 27	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
28 – 35	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
36 – 44	«задовільно»	ED
45 – 53	«добре»	CB
54 – 60	«відмінно»	A

Підсумкова кількість балів (max – 60)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 20	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
21 – 23	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
24 – 27	«задовільно»	ED
28 – 35	«добре»	CB
36 – 40	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакаларів

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою Університету (бали)	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.	90-100	«відмінно»
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.	82-89	«добре»
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) із незначною кількістю помилок.	75-81	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.	69-74	«задовільно»
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).	60-68	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.	35-59	«незадовільно»
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.	1-34	

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. *За джерелом інформації:* словесні (лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (вправи, вправляння), робота з книгою (читання, реферування, конспектування, цитування), відео-метод (перегляд, навчання, контроль).
2. *За характером пізнавальної діяльності:* інформаційно-рецептивний, репродуктивний, дослідницький, частково-пошуковий, проблемний виклад.
3. *За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:* індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
4. *За ступенем керування навчальною діяльністю:* під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних (групових) навчальних проєктів.
5. *За послідовністю етапів процесу навчання:* набуття знань; формування умінь і навичок; застосування знань; творча діяльність; закріплення знань; перевірка знань, умінь і навичок.
6. *Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:* словесні, наочні, практичні; індуктивні і дедуктивні; репродуктивні і проблемно-пошукові; методи самостійної роботи і роботи під керівництвом викладача.
7. *Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:* методи стимулювання і мотивації інтересу до навчання; методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні.
8. *Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:* методи усного контролю і самоконтролю; методи письмового контролю і самоконтролю; методи лабораторно-практичного контролю і самоконтролю.
9. *Інтерактивні методи навчання:* ігрові методи, проблемні лекції і семінари, тематичні дискусії, мозкова атака, змагання, аналіз і розв'язання педагогічних ситуацій, тренінги.

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальна програма.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Навчальні посібники.
4. Опорні конспекти лекцій.
5. Добірка контрольних, тестових завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
6. Завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку».
7. Електронний курс для дистанційного навчання.
8. Тематика курсових робіт.
9. Питання до семестрового кзамену.
10. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку».
11. Таблиці, схеми.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126 с.
2. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку / О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.
3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
4. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.
5. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Додаткова література:

1. Беленька Г. В. Здоров'я дитини – від родини / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, М. А. Машовець. – К.: СПД Богданова А. М., 2006. – 220 с.
2. Богініч О. Л. Здоров'я та фізичний розвиток дитини / Ольга Любомирівна Богініч // Дошкіл. виховання. – 20012.– № 7. – С. 3–8.
3. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.
4. Вільчковський Е. Система занять з фізичної культури для дітей другої молодшої групи / Едуард Вільчковський. – К. : Рад. шк., – 1985. – 56 с.
5. Вільчковський Е. С. Рухливі ігри в дитячому садку / Едуард Степанович Вільчковський. – К. : Рад. шк., 1989. – 176 с.

6. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.
7. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку навчально-методичний посібник / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 144 с.
8. Гаращенко Л.В. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: практикум: навч.-метод. посіб. / Лариса Василівна Гаращенко.- К. : ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2016. – 144 с.
9. Гаращенко Л. В. Способи організації дітей на фізкультурному занятті: здоров'язберезувальний підхід / Лариса Василівна Гаращенко // Дошкільн. виховання. – 2014. – № 3. – С. 25–29.
10. Гаращенко Л. В. Заняття з фізичної культури ігрового типу для дошкільнят: [методичний посібник для педагогів дошкільних закладів]. – К.: Славутич-Дельфін, 2009. – 76 с.

XI. Питання до екзамену з «Методики фізичного виховання дітей дошкільного віку»

1. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури в середній групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання позмінного способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

2. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури у молодшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання фронтального способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

3. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури у старшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання потокового способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

4. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури сюжетного типу у старшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання станційного способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

5. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури сюжетного типу у середній групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання індивідуального способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

6. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури сюжетного типу у молодшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання групового способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

7. Складіть план ранкової гімнастики для дітей молодшого дошкільного віку.

Визначте роль вихователя в організації та проведення ранкової гімнастики з дітьми молодшого дошкільного віку з урахуванням місця проведення, пори року, використання обладнання. Обґрунтуйте необхідність безпосередньої участі вихователя під час проведення ранкової гімнастики у молодшій групі.

8. Складіть план ранкової гімнастики для дітей середньої групи.

Визначте роль вихователя в організації та проведення ранкової гімнастики з дітьми середньої групи з урахуванням місця проведення, пори року, використання обладнання, наступного виду діяльності в режимі дня.

9. Складіть план ранкової гімнастики для дітей старшої групи.

Визначте роль вихователя в організації та проведення ранкової гімнастики з дітьми старшої групи з урахуванням місця проведення, пори року, використання обладнання, наступного виду діяльності в режимі дня. Обґрунтуйте необхідність опосередкованої участі вихователя та залучення дітей до показу вправ під час проведення ранкової гімнастики у старшій групі.

10. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей молодшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте вибір рухливих ігор для дітей молодшого дошкільного віку в зимовий період з урахуванням місця в режимі дня та класифікації ігор.

11. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей середньої групи.
Обґрунтуйте вибір рухливих ігор для дітей середньої групи в літній період з урахуванням місця в режимі дня та класифікації ігор.

12. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей старшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте вибір рухливих ігор для дітей старшого дошкільного віку в зимовий період з урахуванням місця в режимі дня та класифікації ігор.

13. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей молодшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте необхідність безпосередньої участі вихователя в рухливих іграх з дітьми молодшого дошкільного віку з урахуванням послідовності проведення гри, етапу формування рухової навички, класифікації рухливих ігор.

14. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей старшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте необхідність опосередкованої участі вихователя в рухливих іграх з дітьми старшого дошкільного віку з урахуванням послідовності проведення гри, етапу формування рухової навички та створення умов для активності і самостійності дітей у грі, класифікації рухливих ігор.

15. Складіть комплекс загальнорозвивальних вправ сюжетного характеру для дітей молодшого дошкільного віку.

Охарактеризуйте вимоги до підбору загальнорозвивальних вправ у молодшій групі та обґрунтуйте безпосередню роль вихователя у проведенні вправ з дітьми молодшого дошкільного віку з урахуванням етапу навчання.

16. Складіть комплекс загальнорозвивальних вправ з предметами для дітей середньої групи.

Охарактеризуйте вимоги до підбору загальнорозвивальних вправ у середній групі та обґрунтуйте роль вихователя у проведенні вправ з урахуванням етапу навчання.

17. Складіть комплекс загальнорозвивальних вправ для постави і стопи для дітей старшого дошкільного віку.

Охарактеризуйте вимоги до підбору загальнорозвивальних вправ у старшій групі та обґрунтуйте опосередковану роль вихователя у проведенні вправ з дітьми старшого дошкільного віку з урахуванням етапу навчання.

18.

1. Естафета «Потяг».
2. Ходьба в напівприсіді.

3. Повороти тулуба.
В.П.: ноги нарізно, руки на поясі.
1 – поворот праворуч, руки в сторони,
2 – В.П.
3 – поворот ліворуч, руки в сторони,
4 – В.П.

Дозування – 8 разів.

4. Стрибки з просуванням вперед із затисненою між колінами торбинкою з піском.
5. Ходьба на носках.
6. Ходьба на прямих ногах.
7. Біг приставним кроком.
8. Вправи на розслаблення.
9. Відбивання м'яча правою і лівою рукою на місці.
10. Повзання по лаві на карачках з торбинкою з піском на потилиці.

Завдання: Визначте вікову групу та обґрунтуйте свій вибір. Упорядкуйте вправи відповідно до структурних частин заняття. Визначте способи організації дітей для виконання основних рухів в основній частині заняття, зробіть розмітку. Визначте тип фізкультурного заняття, доцільність проведення залежно від місця та пори року.

19.
 1. Ходьба приставним кроком.
 2. Нахили тулуба.
 3. Піднімання рук вгору.
 4. Шиккування у колону за загальним орієнтиром.
 5. Підлізання під мотузкою на карачках.
 6. Ходьба змієюю за вихователем.
 7. Ходьба по слідах.
 8. Гра «Сонечко і дощик».
 9. Шиккування в коло зо допомогою вихователя.
 10. Кидання м'яча двома руками.

Завдання: Визначте вікову групу та обґрунтуйте свій вибір. Упорядкуйте вправи відповідно до структурних частин заняття. Визначте способи організації дітей для виконання основних рухів в основній частині заняття, зробіть розмітку. Визначте тип фізкультурного заняття, доцільність проведення залежно від місця та пори року.

20.
 1. Розмикання на місці.
 2. Гра «Кролики».
 3. Біг по колу, взявшись за руку.

4. Нахили тулуба вперед.
5. Ходьба по лаві боком, переступаючи через кубики.
6. Ходьба на носках.
7. Лазіння по драбині перемінним кроком.
8. Гра «Кого не стало».
9. Вправи на дихання.
10. Перешикування за ланковими.

Завдання: Визначте вікову групу та обґрунтуйте свій вибір. Упорядкуйте вправи відповідно до структурних частин заняття. Визначте способи організації дітей для виконання основних рухів в основній частині заняття, зробіть розмітку. Визначте тип фізкультурного заняття, доцільність проведення залежно від місця та пори року.

21. Складіть план гімнастики після сну для дітей старшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте доцільність проведення у різних вікових групах різних варіантів гімнастики після сну.

22. Складіть план-конспект розучування рухливої гри для дітей старшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте роль вихователя у проведенні сюжетних рухливих ігор з дітьми різних вікових груп з урахуванням досвіду дітей, пори року, місця проведення.

23. Складіть план основної частини заняття з фізичної культури для дітей старшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте роль вихователя в організації та проведенні занять з фізичної культури різних типів з дітьми старшого дошкільного віку з урахуванням етапу формування рухової навички, створення умов для активності і самостійності дітей у процесі виконання фізичних вправ, пори року, місця проведення.

24. Складіть план основної частини заняття з фізичної культури для дітей молодшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте безпосередню участь вихователя в організації та проведенні занять з фізичної культури різних типів з дітьми молодшого дошкільного віку, з урахуванням етапу формування рухової навички, пори року, місця проведення.

25. Складіть план фізкультурної розваги «Веселі старты».

Обґрунтуйте роль вихователя в організації та проведенні різних варіантів фізкультурних розваг з дітьми дошкільного віку з урахуванням рухового досвіду дітей, місця проведення, пори року.

26. Складіть план підготовчої частини заняття з фізичної культури для дітей молодшого дошкільного віку.

Визначте прийоми підвищення рухової активності дітей молодшого дошкільного віку на заняттях з фізичної культури різних типів у залі та на повітрі.

27. Складіть план підготовчої частини заняття з фізичної культури для дітей старшого дошкільного віку.

Визначте прийоми підвищення рухової активності дітей старшого дошкільного віку на заняттях з фізичної культури різних типів у залі та на повітрі.

28. Підберіть рухливі ігри на прогулянці у весняний період для дітей молодшого дошкільного віку

Обґрунтуйте безпосередню роль вихователя у проведенні рухливих ігор різних та прями прийоми керівництва самостійною руховою діяльністю дітей молодшої групи на прогулянці.

29. Підберіть рухливі ігри упродовж дня у літній період для дітей старшого дошкільного віку.

Обґрунтуйте опосередковану роль вихователя у проведенні рухливих ігор різних видів та опосередковані прийоми керівництва самостійною руховою діяльністю дітей старшої групи на прогулянці.

30. Складіть план основної частини заняття з фізичної культури для дітей середньої групи.

Обґрунтуйте роль вихователя в організації та проведенні занять з фізичної культури різних типів з дітьми середньої групи з урахуванням етапу формування рухової навички, пори року, місця проведення.

